

Viegenulobal

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy hóra. . . . 1 kor. Egy hóra. . . 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvas szerkesztő:
NEGEDŰS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN,
 Piac-utca 47. és 48. szám.

Politikai jegyzetek.

Debrecen, november 3.

A ki a készfizetések bonyolult kérdését nem érti, azzal természetesen nehéz a vitázás. Hogy érveljünk például az olyan kritikus ellen, akinek már eleve minden megoldás rossz, ha az nem jelenti azt, hogy a jegybank 1911 január hó elsejétől kötelezőleg arannyal fizet? Akáminő lesz is a pénzügyi helyzet.

Tekintet nélkül a devizaárfolyamokra, az európai jegybankok kamatlábjára, a politikai konstellációra. Ilyen meddő vitába sem ma, sem a jövőben nem bocsátkozunk. Ezeket a mostanában gombamódra termő pénzügyi magántudósokat a volt koalíció hozzáértő férfiaihoz utasítjuk. Kérdezzék meg Wekerle Sándort, Kossuth Ferencet, vállalkoznának-e ők arra, hogy a kötelező aranyfizetést egy már ma megállapított fiksz terminusra minden tekintet nélkül a szituációra, feltétlenül elrendeljék?

Eféle célhoz nem vezető vita helyett célszerűbbnek véljük, ha megállapítjuk, hogy a kormány mire vállalkozott. Mert a kritikának alapul csak ez szolgálhat.

A Héderváry-kabinet vállalkozott arra, hogy a kötelező aranyfizetés problémáját rendezze. Rendezi olyanképpen, hogy annak megkezdését alkalmas időpontra biztosítja. Biztosítja pedig olyanképpen, hogy az objektív és hozzáértő vélekedés szerint alkalmas időpont elkövetkezével, azt többé megakadályozni ne lehessen. Ha ezt a célját elérte, akadálya, hanem a kivihető jogoké: az alkotó nemzeti munka politikája.

Magyarországnak valutánk bonitása éppen olyan eminens érdeke, mint Ausztriának. Lukács László meg éppen a legutolsó, aki könnyelműen kockára akarná tenni pénzügyi presztizsünket. Az osztrák kormány is, a bank szakférfiai is találkoztak vele ebben a törekvésben. Ezen a közösen elengedhetetlennek elismert alapon keresték és találták meg azután a megoldást: a készfizetéseknek alkalmas időpontra való biztosítását.

Az alkalmas időpontot, bárminő türelmetlenség nyilvánul is a túlsó oldalon, valutánk bonitása érdekében be kell várnunk. Arra pedig, hogy az időpont alkalmatlanságának kérdésében ne a politikai, hanem a szakszerű szempontok döntenek, meg lesz a garancia.

A kormány fáradozása ezt célozta. A kritikának tehát azt kell majd vizsgálnia, vajon sikerült-e ezt a célt elérni. Hogy ez a bírálat komoly és alapos is lehessen, ahhoz ismerni kell a hiteles megállapodásokat.

A megegyezés szó szerinti szövege még nincs közzétéve, de akik ismerik magát a kérdést, a kérdés előzményeit és a magyar kormánynak programjában és a trónbeszédében precíz kifejezésre juttatott álláspontját a készfizetések kérdésében, azok igazat adnak gróf Khuen-Héderváry miniszterelnöknek, aki azt mondta a hétfői megegyezés után, hogy e megegyezésre nem áll ez a frázis: „nincs győztes és nincs legyőzött”, hanem inkább az, hogy itt két győztes van. Közös megegyezéssel hiven az egyik fél leverésekor teljesítette kötelességét, mert az országnak a kötelező készfizetést biztosította.

nem is képezik az 1867-iki kiegyezés integritás részét, gazdasági és fináncpolitikai jellegükkel fogva mégis Ausztria és Magyarországot közösen érdeklő ügyek — egyik kormány sem akarhatta a másik állam kárát, sőt ellenkezőleg mindegyiknek egyformán érdekében állott egy olyan megoldását keresni a bizony nehéz kérdésnek, hogy mindkét állam érdeke és elvi álláspontja érvényesüljön, hogy a bankszabadság most már akadálytalanul meghosszabbíthatassék, még pedig nem a készfizetések kérdésének elsimulásával, hanem természetszerűen e kérdés megoldásával együtt.

A magyar kormány e tekintetben abban a könnyű helyzetben volt, hogy a programjában és a trónbeszédében kifejezett álláspontjától egy jottányit sem kellett eltávoznia. Nem állíthatjuk, hogy az osztrák kormány a hétfői megegyezésben a rövidebbet húzta, de azt igenis állíthatjuk, — a következmények fogják bizonyítani — hogy a magyar kormány győzött. Érvényre juttatta a maga álláspontját, a magyar álláspontot, annak a kiegyezési, annak a dializtikus álláspontnak szellemét, amely a Khuen-Héderváry-kormány legfőbb célja. A hétfői megegyezés ismét egy hatalmas lépéssel előre vitte e célja elérésében a kormányt, amely ezzel ismét a parlamentet is, az országot is megnyugtató jelét adta annak, hogy politikája nem a kivihetetlen lehetőségeknek politálta megoldandó közös ügyről lévén itt szó — hiszen a közös bank és a készfizetések, ha

Nilhez!*

Irta: Könyves Tóth Kálmán.

Olvastam . . . látom nótás szivedet,
Nyílt titok az, mit e szív rejteget.

Tenger, akit villám ekéje szánt,
Majd fölszillan harmat gyöngye gyanánt.

Most szikárzó, tűzethányó vulkán,
Hajnalsugár rövid idő multán.

Ködös álom, de mégis oly igaz,
Könnyzáporban szívárványos vigasz.

Kihült szíven halotti koszoru,
Élő virág! . . . s miért holtszomoru?

Koldus mezében büszke, nagy kirdly,
Nóé galambja így lehet sirdly.

Aranysugárból szövött sűrűke éj
Az a borongó, hófehér kedély.

Csak sirj . . . zokogj: édesen zeng dalod,
Aki olvas: rózsák közt andalog!

* Szerző „A szívem” című legújabb verskötete megjelenése alkalmából.

Parázs a hamu alatt.

Irta: Domanek István.

Kellemetlen, fázós, novemberi vasárnap délután volt. A fényes utcák üresek, kihaltak. Csak a sarkokon tiűnik fel egy-egy gesztenyesütőtető. A kapuk alatt cselédlányok bakáikkal viháncolnak. Itt-ott egy felöltös ember siet tova és buvik be egy tulzsfolt kávéházba.

Kellemetlen az ilyen se ős, se tél idő. A legbántóbb emlékek ilyenkor támadnak fel bennem, melyek máskor mélyen alusznak. Korán esteledik. A rongyos, kopottas butoró hónapos szobában olyan tulságosan hideg és barátságatlan most. Még nemrég tüzes nap sugarak játszadoztak a régi szőnyeges padlón, amint keresztül verődtek a könnyű csipkefüggönyön. Most minden olyan mogorva, még az őcska, megfeketedett képek is a falon. Kis petróleumlámpa szórja gyér világosságát az asztal körül. A sarokba már nem jut az ősös, szegényes fényből. A sarokban egy kis alacsony vaskályha fázósan húzódik meg.

Hirtelen keresztül fut agyamon a gondolat: ni, még most volt csak nyár és már vége. Aztán önkéntelenül is végig nézek magamon és szájalommal és keserű szemrehányással illet valami mélységből jövő gondolat: vége az ifjúságnak, napsugaras illuzióknak, — vége! És fázósan húzom össze magamon a kabátot. Megforog elmémekben sokszor egy-

másután az ember miértjének kérdése. És izgat a gondolat, hogy a nagytermészet csak meg-megujul minden fordulónál, a tavasz csak újra visszatér a régi verőfényvel és sok millió virággal, de hová leszünk mi, emberek, ha ránk köszönt a zord tél? Mi elnegyünk, de vissza nem fordulunk. De hova megyünk? hol állunk meg? . . .

Tolakodóan gondolat- és emlékvadász a novemberi vasárnap délután. Felhajszol minden emléket, ami csak bennem szunnyad. És ilyenkor meggyűlölöm az emlékeimet, a mint az apa a tékozló fiát.

Az asztal fiókjából egy nagy köteg írást veszek ki. Gondosan, időrendben összeszedett levelek. Némelyikén most is érzik aszszonyi ujjak illatos nyoma. Némelyik már egészen megsárgult. Hosszu és változatos esztendőek egész története lappang e kis archívum kusza sorai között. Legmeghittebb barátunk nekünk a sok esztendő során felhalmozódott levélgyűjteményünk. Ez minden titkunkat tudja, minden legbensőbb érzelmeinket ismeri. És most — hideg fázós novemberi vasárnap délután — úgy meggyűlöltem ezt az egyetlen igaz meghitt barátomat. És vele mindent, ami a multakra emlékeztet.

Valami eltökélt és nagyot akaró gondolat szállt agyamra és megörültem egyszerre, hogy végét vethetek e gyöttrő, kínzó érzéseknek.

Fáztam most különösen nagyon. A rakoncátlan szél zugatta kiinn az udvaron hajlongó akácok tar galyait.

A hevesmegyei kolera és Debreczen.

A debreczeni kórház mizériái.

Bizottsági ülések.

Ma délután Debreczen város közegészségügyi és kórházi bizottságai üléseket tartottak.

Az előbbi ülésen a hevesmegyei nagyobb arányokat öltött kolerajárvány foglalkoztatta a jelenlevőket. Kimondták, hogy nem alakulnak át járvány-bizottsággá, miután nincs eminens veszélyről szó. A mi az óvintézkedéseket illeti, e tekintetben több üdvösen előrelátó intézkedéseket tettek.

Sokkal fontosabb volt ennél a kórházi bizottság ülése, melyen nyilvánvaló volt az oka a hórházban uralkodó mizerábilis állapotoknak.

Az az oka minden bajnak, hogy nincs pénz. A kórház bevételei nem fedezik a kiadásokat, a betegápolási díjakat nagyon alacsony összegben állapítja meg a miniszter Debreczenre nézve, a város főszámvevője pedig még nagyobb takarékoságot javasol akkor, mikor dr. Csikos Sándor szerint 35 ágyon 80 beteg fekszik, s mikor a jeles sebész-tudor szerint a betegeket valósággal éheztetni kénytelenek, hogy az élelmezési költségvetés bilansa fel ne forduljék.

Hát a közkórházi állapotokra még vizsgatérünk, most itt adjuk a két ülés lefolyását.

Az ülésen Körner Adolf elnöklete alatt jelen voltak: Dr. Tüdös Kálmán, dr. Ujfalussy József, dr. Horváth Károly, dr. Csikos Sándor, dr. Balkányi Ede, dr. Balkányi Emil, dr. Varga Emil, dr. Endre Iván, dr. Láng Lajos, dr. Somogyi Zoltán, Muraközy László, Viski Sándor, Otrókocsi Végh János, Puttig Ernő, dr. Nyiry Ernő.

Egy szál gyújtófával meggyújtottam az egyik csicskét a vastag levélsomónak. Nehezen fogta a tűz, mert vastag csomó volt. Bedobtam a kályhába és pokoli kárörömmel néztem, miként fogja körül lassan a tűz a sok-sok apró gyöngybetűt. Nagyon lobbant és jóleső melegség csapott arcomba. A vastag papíresomó tompán és szemrehányólag duruzsolt, mikor egészen elnyelte a lángözön. Meleg lett egy pillanatra a kis örömtelen, szürke szobában. Langyos, bizsergető meleg, mint májusban a zsendülő akácok alatt. És a melegség egész pirja arcomra festődött.

Valami zörrent. Az ajtón valaki nesztelenül besurrant. Leült mellém a kopott, fakult diványra és a kályhából kivillanó tűz világánál az arcomba nézett merően. Aztán egyet lobbant még a tűz a kályhában és utána egészen homályos lett a szobában.

— Én a multakat temettem és maga itt... Miért? . . . Oly jó meleg, langyos volt és most megint hideg van. Fázom . . . Miért is jött? . . . Hiszen én mindent el akartam temetni. Más életet, új életet, multak minden átkától mentes szüztisza életet akartam kezdeni . . . Nem kell a multnak egy árnyéka sem . . . Oh, hogy fázom ismét. Hideg van . . . Dermesztő őszi fagy terjeng itt körülöttem . . .

A jövevény kinyitotta a kályha ajtaját és a tüzsarátnokot széjjel piszkálta. Alul egy réteg volt, melyet a tűz megkimélt. Egész sorok épen maradtak még. Kivette és a parázs gyenge világosságánál elolvasta. Meghitt, bizalmaskodó mondatok, telve áradózással, hívással, reménységgel, szerelmmel. Csak néhány sor és a multnak egy egész kis világa élt benne.

— Ezt is? — mondta szemrehányólag. — Miért nem kimélte legalább ezt? . . . Kivette a félig körülégett levéldarabkát,

Debreczen és a kolera elleni intézkedés.

Körner Adolf jelenti, hogy Dormándról táviratot kapott, amely szerint ott az ázsiai kolera járványszerűleg lépett fel. Miután szomszédos vármegyéről van szó, a debreceni egészségügyi bizottságnak esetleg újabb intézkedéseket kell tenni.

Dr. Tüdös János főorvos: Itt ugyanis arról van szó, hogy az egészségügyi bizottság ne alakuljon át járványbizottsággá, a melynek azután szigorú intézkedéseket kell tenni. Előadja, hogy a mint az országban fellépett a kolera, már több irányban megtételek az óvintézkedések. Így például a vonatokat szigorúan ellenőrizték s a koleraanyag utasokat Debreczenben felügyelet alá helyezték a járványkórházban. A piacon mindennap orvos-rendőri vizsgálatot tartanak mindmáig s közegészségügyi szempontokból a rendőrség igen erőlyesen jár el a lakossággal szemben. Intézkedés történt a betegszállítás, fertőtlenítés tárgyában is. A járványkórház 24 betegre berendeztetett, rendes orvosi ellátással. A hatósági orvosok állandóan permanenciában vannak. Minket tehát nem találna készületlenül a járvány. Ha nagyobb számú megbetegedések történének a katonai csapatkórház is rendelkezésre áll.

Körner Adolf e tárgyban szólal fel, úgy gondolja, hogy nagyobb járvány esetén a csapatkórházat tényleg felhasználhatjuk. Jó lenne felkérni a tanácsot, hogy a régi katonai csapatkórházat egyelőre ne használja fel másnak és ezen épület további sorsát hagyja függőben.

A bizottság ilyen értelemben határoz, azaz a megjegyzéssel, hogy egyelőre még nem alakul át járvány-bizottsággá.

A vörheny Debreczenben.

Dr. Tüdös János jelenti ezután, hogy Debreczenben sok a vörhenybeteg, de nagyon enyhe lefolyásuak, úgy hogy két hónap óta

letisztította a hamutól és kéroleg, majdnem síróan mondta:

— Ezt legalább tegye el, őrizze meg, ha már a többi megsemmisítette. Ne vesse ki az emlékeiből azt, aki mindig hálásan és szeretettel gondol magára. És legalább a multak árnyaként visszajárhassak én néha így alkonyatkor, a homályban, lassan, lopva, bujva az emberek profán szeme elől. Csak ezt hagyja meg a multból, mondom: e pár sor írást és azt, aki írta valamikor, verőfényes tavaszon, májuskor, leányérés idején.

Aztán beszét még sokáig és tele volt minden szava a multak fájó emlékeivel. — Egyszerre élénken felkapta fejét és szinte ujjongva mondta:

— Tudja mit, babus, haljunk meg! — Együtt. Szépen, innepélyesen. Akkor vége szakad egyszerre a multak minden bántó, kínzó emlékének.

És öntelten kacagott hozzá. Olyan jólesően, mint mikor valaki megtalálja régen keresett gondolatát.

Aztán fájón, lemondóan, bágyadtan mosolygott, mint november végén a déltájban előbukkanó nap.

— Gyáva vagyok — mondtam inkább önmagamnak szemrehányóan. — Félek. Irtózom a haláltól, pedig gyülölöm, utálok ezt a cudar, ronda életet. Rettenetes kín: az élet csömörével és az elmulás irtózatával fekiüdni és kelni.

Csend lett. Ültünk az ócska, kopott divány két szegletében és egymásra néztünk a sűrű homályon keresztül. Gondolatok, átérzések, gondolatmeglátások cikáztak át a homályon.

A vállaink összeértek és ez bátorítólag, felemelőleg, biztatólag hatott rám.

A homályban megvillant egy fényes cső,

egyetlen haláleset sem történt. Ő nem záratta be az iskolákat.

Dr. Balkányi Ede úgy gondolja, hogy az iskolákat nem is szükséges bezáratni, hanem felhívandó a közönség, hogy az egyes lakásoknál ne a betegszoba ajtajára, hanem a lakásbavezető ajtóra függeszték ki a vörös cédulát.

A bizottság úgy határoz, hogy a debreceni iskolákat egyelőre nem zárják be.

A közkórház ügyei.

Ezután a közkórházi bizottság tartott ülést.

Előterjesztették, hogy a szénszállítás ügyében a vállalkozó cég kéri a várost, hogy szerződését még két esztendőre hosszabbítsák meg.

Körner Adolf azt gondolja, hogy miután ez esetben a cég métermázsánként 30 fillért engedne, meg kellene hosszabbítani a kért időre a szerződést.

Muraközy László azt kéri, hogy megengedi-e ezt a szabályrendelet.

Körner Adolf: Igen!

A bizottság elhatározza a szerződésnek két évre való meghosszabbítását.

Az igazgató jelenti, hogy a sebészeti osztálynál a jövőben a narkotizálásra egy kiegészítő orvost fognak alkalmazni.

Dr. Csikos Sándor szerint sokkal jobb lenne, ha negyedik alorvosi állást rendszerezsíteniene.

A bizottság a kórházi igazgató jelentését tudomásul veszi.

Ismeretes, hogy a kórház pénzügyi forgalma fennakadást szenvedett. Ujfalussy József igazgató épen ezért 50.000 korona forgótőkét kért. A város megvizsgáltatta az ügyet s a kérelem jogosultsága indokoltá lett. A város azonban nem volt abban a helyzetben, hogy forgótőkét adhatott volna. Ezzel szemben javasolja a főszámvevő a betegápolási díjak felemelését.

az agyamon éreztem egyszerre a hidegségét. Megtapogattam a szívemet: dobog-e még? Még éreztem, hogy csattog a vér ereimben. Éreztem, hogy egy csöpp életöszön eszeveszetten futkos végig idegeimen és feszíti ereimet. Agyamhoz szalad és majdnem szétfeszíti. A mindenről lemondás és csöpp kis életöszön birokra keltek agyamban. És egyszerre melegség ömlött el testemen.

A kis acélszerszám fényes csöve feszülten meredt homlokomnak. Egy perzselő forróság, egy élő zsarátnok tapadt ajkamhoz, egy tűz, amely meleg volt és nedves; egy asszonyi ajk, melynek csókja mámorító és elemesztő.

— Most bátor vagyok! Most . . . most! . . .

És lesiklott a számról a csókhintő ajak. A fényes és hideg cső nekifeszült a homlokomnak és e pillanatban káprázatóan forró vér loccsant a homlokomról az arcomra.

Meleg és piros vér festette arcomat. Olyan ijesztően halk csönd lett egyszerre, mint késő ősön, mikor a leveleit vetkező akác a szellő nélküli fekete éjszakában elpihen.

A kályhában lobbott vetett a hamu alatt pislákoló tűz és egy halvány sávot rajzolt a padlóra. Éreztem, hogy az élni akarásnak egy utolsó fellobbanása ez.

Kerestem a sötétben az imént még égető parázsajkat.

Tapogattam: dobog-e a szíve? Forró vér bugvogott a szíve helyén és előntötte az egész testét. És a szíve verése megállt, mint az elrontott falóra ketyegése.

A szél rakoncátlanul megrázta a rozant ablakokat és kint az udvaron a hideg éjszakában ácsorgó akácok kopár galyai síróan fonódtak egymásba.

Dr. Csikos Sándor előadja, hogy a kórházban nagyon takarékoskodnak, mégis fizetési zavarokkal küzd a kórházi pénztár. Ezen segíteni kell. Nem restelli kijelenteni, hogy a sebészeti osztályon a betegeket valóságosan éheztetni kénytelenek.

Dr. Uffalussy József az a baj, hogy a betegápolási költséget a miniszterium mindig leszállítja. A kórházi ellátás nem lehet takarékos a betegek rovására. A napi ápolási költséget feltétlenül emelni kell.

Körner Adolf: A költségvetés elég reális, de sok a kivétel. A főszámvevő nagyobb takarékoskosságot kíván, éppen ezért a főszámvevő felhívandó lenne, hogy konkrét eseteket hozzon fel.

Dr. Tüdös János felszólalására dr. Uffalussy József kijelenti, hogy a műtéteknél használt szesz után adót fizetnek.

Dr. Tüdös János: Akkor folyamodni kell adómentességért.

Dr. Lang Lajos: Eddig is csak 200 liter után adott az állam adómentességet, most azt is megvonták.

A bizottság elhatározta, hogy a tanácsot felkéri, hogy az adómentesség ügyében tegyén lépéseket, vagy eszközölje ki, hogy a kórház beszerzési árban kaphassa a szeszt.

Ugyancsak elhatározta a bizottság, hogy a tanácsot kéri fogják, hogy a jövő évi költségvetést hagyja jóvá, hogy annak realitása mellett kaphassa meg a kórház a jövő évi működését.

Dr. Csikos Sándor kérde, hogy mi van a kórházi barakk építéssel?! A kórház túl van zsúfolva. Ő a maga osztályán 35 ágyon majdnem 80 beteget kezel. Ez nem lehet így tovább.

Körner Adolf: A tér készen van s fel van terjesztve a miniszterhez.

A bizottsági ülés apróbb ügyek elintézése után véget ért.

Agitáció a husdrágaság ellen.

Az Omke titkára Belgrádban.

A miniszterelnök ismeretes nyilatkozatával úgy látszik, nincsenek bezárva az élelmiszer-drágaság aktái. A közönség nem tud megnyugodni abban, hogy leszokják a hus-evérről, vagy minden jövedelmét erre az egy élelmicikkre költse. A mozgalom országsszerte folyik tovább s az elmúlt vasárnap egész seereg tiltakozó gyűlést rendezett: Szegeczen, Pápán és Ujvidéken gyűltek össze a kereskedők, a lateinerek, hivatalnokok.

A hus behozatal tanulmányozására, mint értesülünk, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés kiküldte egyik központi titkárát, dr. Balkányi Kálmánt Belgrádba.

Dr. Balkányi a múlt hó végén érkezett a szerb fővárosba. Mint értesülünk, nemcsak gróf Forgách János, a monarchia belgrádi követe, hanem a szerb hatóságok is a legnagyobb előzékenységgel fogadták az Omke titkárát.

Prodanovics kereskedelmi miniszter, akit a szkustinában keresett fel, utasította Krisztics főfelügyelőt és Todorovics Milán miniszteri titkárt, hogy minden felvilágosítást adjanak meg Balkányinak. Milovanovics külügyminiszter kedden hosszabb kihallgatáson fogadta az Omke titkárt, aki a hét végén tér vissza Budapestre.

Országos tanárgyűlés Debreczenben.

Ovás a tanári kar presztizsének érdekében.

Az Országos Református Tanáregyesület központi igazgatósága tegnap élénk lefolyású gyűlést tartott Debreczenben. A gyűlésnek egyik legfontosabb tárgya volt a legújabbban illetéktelenül keletkezett ama hírek megcáfolása, melyek alkalmasak a magyarországi tanári kar presztizsét alászállítani.

A gyűlés határozataként nyilatkozatot bocsájtott ki a tanáregyesület, melyet az alábbiakban egész terjedelmében közlünk:

A Politikai Értesítő után a napi sajtó főbb organumai egy nyilatkozatot közöltek a napokban, mint olyat, amely illetékes helyről nyert megbízást és meghatalmazás alapján, a tanárság helyzetére vonatkozólag a kormány és a közoktatásügyi miniszterium álláspontját ismerteti. Az Országos Református Tanáregyesület igazgatósága megütközéssel fogadja azt a felfogást, mely e nyilatkozatot a maga egészében, de különösen utolsó részében áthatja és amely nagyon alkalmas arra, hogy azt a tiszteletet, becsülést és tekintélyt, aminek a tanári állás minden igazán művelt államban örvend, megrendítse és kisebbitse. S annál fájdalmasabbnak és súlyosabbnak elítélendőnek tartja ezt a nyilatkozatot, mert ez nem a laikus és ingadozó közönség véleményeként van közölve, hanem mint Magyarország tanügyi kormányáé, melynek éppen nem az volna a feladata, hogy a kultura munkásainak presztizsét alászállítsa, hanem hogy azt minden tőle telhető módon és eszközökkel fenntartsa, sőt gyarapítsa. Ez a nyilatkozat, ha csakugyan a közoktatásügyi kormány sugalmazásából jött létre, csak növeli azt a fájdalmas érzést, melynek ma az egész magyar tanárság hatása alatt van, hogy t. i. hazánk középiskolai oktatásügyének vezetésében nem nyilatkozik meg az a szakszerűség, avatottság és hivatottság, melyet azon a helyen joggal várni lehetne.

Hogy a kormány miként viszi keresztül a tanárság statusrendezését, arra nézve a felhivatalos deklarációban foglaltakat nem kívánjuk érinteni, de kötelességünknek tartjuk a leghatározottabban tiltakozni és állást foglalni az ellen a felfogás ellen, mely a tanárság helyzetét, állását és munkáját ferde világlátásban mutatva be, a tanári pályát üggyönteti fel, mint amely a társadalomban különös kiváltságokat élvez és a többi szolgálati ágazatoknál sokkal kedvezőbb elbánásban részesül. Nem habozunk kijelenteni, hogy ha így volna, akkor sem volna éppen természetellenes s nem volna olyan jelenség, mely miatt Magyarországnak szégyenkeznie kellene, mert az a kultura megbecsülését és mindenek fölé emelését jelentené, ami csak dicsőségére válnék hazánknak. De nem így van s a bántó éppen ennek a valótlanágnak a tanügyi kormányzat nevében tény gyanánt hirdetése.

S míg fenkolt gondolkodású közokt. miniszterünk ajkairól a tanári hivatás és nevelés nemzeti jelentőségéről lépten-nyomon a legmagasztosabb nyilatkozatok hangzanak el, addig e — bizonyára az ő tudta nélkül — közrebocsátott kommunikéből szomoruan állapíthatjuk meg, hogy annak sugalmazója nem ismeri a tanári munka természetét s érteke is alig van a tanári pálya megbecsülése iránt. Mert aki azt állítja, hogy a tanárnak kétszáz tanítási napnál alig van több iskolai elfoglaltsága és ezt oly példátlan kedvezésnek tekinti, melyhez még megközelítőt sem élvez semmiféle más tisztviselő, — az valószínűleg nem ismeri a tanár hivatását és munkáját s a tanári pálya nehézségeit; nem tudja, milyen intellektuális és fizikai erőt igényel a tanítás a többi szolgálati ágazat munkájához képest; nem gondolja meg, hogy a tanárnak az iskolában való foglalkozása hosszú és gondos tanulmányozásnak és előmunkálatnak

leszűrte eredménye s nem veszi tekintetbe a tanárnak az iskolán kívül, de az iskola, a tanítás, a közművelődés és a tudomány érdekében teljesített munkásságát. S hogy az idegeknek milyen rombolása és az életerőnek mily korai fölemésztése jár a tanári szolgálattal együtt s emélfogva a többi életpálya munkásaihoz viszonyítva, mily korán hanyatlóan sírba a kultura munkásai, azt csak az nem látja, aki nem vet ügyet a statisztikai adatokkal is meggyőzően illusztrált tapasztalati tényekre.

Mélyebb tanügyi ismeret híjával van s laikus felfogást árul el a nyilatkozatnak az a része is, mely szerint „míg a többi tisztviselő csak 40 évig tartó és ugyaszólván az egész éven át szakadatlanul folytatott fárasztó és felelősségteljes szolgálattal után jutnak nyugdíjba, addig a tanárság abban az időben, a legszebb férfi korban és munkaképességének teljes birtokában már nyugdíjba mehetett”, s melyből aztán a tanárok szolgálati idejének szükség szerű és jogos fölemelését következteti. Hogy mostanában aránylag fiatal tanári nemzedék működik, az, mint a közoktatásügyi kormány nagyon jól tudja, csak időleges jelenség s a hirtelen felszaporodott tanári állásoknak s ezzel szemben a tanárjelöltek kevés számának volt a következménye, de a viszonyok konzolidálásával ez az állapot már megváltozott s a most feltörekvő, nagyszámú tanári generációnak jó lesz, ha 28—30 éves korában jut rendes állásra s úgy nyugdíjaztatása abban a korban következik be, amikor már úgy országos törvényünk, mint az oktatásügyi érdeke is megköveteli, hogy a tanár, munkáját abban hagyva, nyugalmába vonuljon. Hogy pedig a törvény által megszabott eme korhatáron túl eső életidő s ennek munkája a tanárnál sok okból más elbírálás alá esik, mint a többi tisztviselőnél, azt csak a laikus nem érti meg. Annál bántóbb tehát a tanárságra nézve, hogy a nyilatkozat ilyen érvet használ a tanári szolgálattal idő kiterjesztésére, még pedig olyan modorban, mintha csak azt akarná mondani, hogy a tanári munka nemcsak nem szakadatlan, hanem nem is fárasztó és felelősségteljes s hirdeti ezt akkor, amikor köztudomású a magyar középiskolák legtöbbször túlszűfolttsága s ebből folyólag a tanároknak megfeszített munkássága.

Midőn ezek folytán az orsz. ref. tanáregyesület igazgatósága mély sajnálatát fejezi ki a közvéleményt meglehetősen nyilatkozat megjelenése fölött s tiltakozik a benne megnyilatkozott felfogás intenciói ellen, azon óhaját ad kifejezést, hogy ha a kormány a középiskolai tanárság anyagi javadalmazását nem tudja a közszolgálat többi ágazatainak megfelelően rendezni, legalább a fölemelő erkölcsi méltánylásban részesítse a nemzeti közművelődés munkásait.

Megbízható címtár csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja. Előfizetőinknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

Színház és művészet.

A színház műsora.

Péntek: Vasgyáros, színmű. (C. bérlet.)
Szombat: Karenin Anna, dráma. — (A. bérlet.)

Vasárnap délután: Elvált asszony, operette.

Vasárnap este: Karenin Anna, dráma. (Kis bérlet.)

A színház-bizottság egy ízben elhatározta, hogy minden hónapban tart legalább egy ülést. A november havi ülés a jövő héten lesz.

Karenin Anna. A színházi iroda jelenti: A szombati bemutató erősen foglalkoztatja a színtársulat egész személyzetét. Az asztalosmühelytől a festőteremig lázas munkával készülnek a Karenin Anna szombati premierjére.

Szendró Sándor

zongora és hangszerkészítő Debreczen.

Zongora, gramofon és hangszer áruháza
Batthyány-u. 22. sz. alá

helyeztetett át.
Telefon sz. 729.

Telefon sz. 729.

A címszerepet T. Csige Böske adja, akinek e nehéz, de hálás szerepében újabb alkalmat lesz szép tehetségének fényes tanujelét adni. Partnerje Turi elemér lesz a ki Wronszky őrnagyot adja. A főbb szerepeket kettőjükön kívül még Császár K., Uti G., Huzella J., Rónai H., Unger Anna, Fábán M., Payer M., Kardos, Pataky, Ligeti, Kemény, Nádor, Szántó, Torma, Kelemen, Désy adják.

Hajduk hadnagya. A színházi iroda jelenti: A színtársulat legközelebbi énekes-reprize Clober és Rajna eredeti daljátéka, a Hajduk hadnagya lesz. A már több év óta nem adott kitűnő daljáték elsőrendű kiosztásban kerül színre a címszerepben Horváth Kálmánnal.

Strellinger Annuska. A színházi iroda jelenti: Ma este lép fel a kis csodaprimadonna, a kis Strellinger Annuska. Aki már is óriási műsor felett rendelkezik. A Toran, Baba, Tancos huszárok-ból ad elő nagyobb tánc és énekszámokat. Ez előadás iránt már is óriási érdeklődés mutatkozik.

Megbízható címár csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot látatja. Előfizetőinknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

Szélhámos péksegéd.

Zsarolások Püspökladányban.

Egy szélhámos pék ellen érkezett ma jelentés a debreczeni kir. ügyészséghez, a püspökladányi csendőrségtől. A szélhámos, miután több embert érzékenyen megkárosított, nyomtalanul eltűnt.

Még a múlt hónap elején érkezett Püspökladányba egy Maszalovics Milán nevű, szerb származású péksegéd. A megnyugtató külsejű idegennek gyanútlanul adott szállást Begó Mária, 30 éves, püspökladányi kenyérsütő asszony, aki még kedvében is igyekezett járni Maszilovicsnak. A furfangos Maszilovics látván, hogy jó helyen jár, üzleti tervekkel hozakodott elő. Azt tanácsolta Begónak, hogy nyissanak egy péküzletet. Az többet jövedelmezne. Majd ő utána jár a dolognak, csak bocsásson rendelkezésére megfélelő összeget.

Begóné gyanútlanul adott a furfangos péknek 180 koronát.

Ezután Maszilovics október 8-án elutazott a pénzzel Karcagra, hogy ott egy péküzletet keressen. Talált is, — mint ő mondta — de a pénz kevés volt. Másnap visszament hát Püspökladányba Begónéhoz, akivel Molnár István ottani lakoshoz mentek, hogy tőle pénzt kölcsönözzenek. Molnár ismerte Begónét és szívesen adott kölcsön 200 koronát.

Most már az üzlet megvolt, de csak a Maszilovics fantáziájában.

Ezek után lisztre volt szükség, amit Zoldán Jakab püspökladányi kereskedő adott hitelbe Maszilovicsnak 5 zsákkal 125 korona értékben. A kereskedő ugyan nem akart hitellezni, de Begóné kezéskedett.

A napokban járt le a hitel és minthogy Maszilovics nem akart fizetni, Zoldán Jakab kereskedő személyesen kereste meg a péksegédet Karcagon, ahol Bolder Gusztávnál lakott.

A csaló pék ekkor egy 125 koronáról szóló váltót adott át Zoldánnak, azzal, hogy azt majd Begóné kifizeti.

Begóné azonban fűhöz-fűhöz kapkodott, mikor Zoldán bemutatta neki a 125 koronás váltót kifizetés végett.

Igy aztán rájöttek a csalásra és följelentették Maszalovicsot a püspökladányi csendőrségnél, amely nyomban megkezdte a nyomozást és Karcagra ment. Azonban ekkor már nem találták ott a csalót. Nyomtalanul eltűnt.

Ma érkezett a csendőrség jelentése a debreczeni kir. ügyészséghez, amely megindította a nyomozást a furfangos szélhámos után.

Az első csütörtöki est.

Felolvasások, zeneszámok.

Hogy mekkora érdeklődéssel és szeretettel várta a közönség az első felolvasó-estét: bizonyította az, hogy a római katolikus főgimnázium tágas disztermét zsufolásig betöltötte. Egész ember-áradat özönlött oda tegnap délután már jóval öt óra előtt s mire a műsor kezdetét vette, már nem is fért volna a terembe senki. Akik pedig bejutottak, mint régi ösmerősök, mosolyogva, melegen köszöntötték egymást.

De az üdvözlés vígan zsongó hangjai csakhamar elcsitulnak, amint felvonul a dobogóra a Svetits-intézet tanítónőképző-intézetének énekkara: vagy hatvan-nyolcvan bájos, kedves fiatal leány! Titz Antal dr., kegyesrendi tanár megadja a jelt s fölszendül Meier R. „Ave Maria” című remek kompozíciójának első taktusa. És mind bátrabban, lelkesebben zeng a finoman képzett énekkar a kitűnő dirigálás mellett és áhitattal és gyönyörűséggel telik meg a hallgatók szíve! — Zugó taps követte a minden ízében sikerült énekszámot, melynek betanítása a lángbuzgalmu tanárnőnek: Mária Izabella nővérnek érdeme.

Ezután az estnek legnagyobb érdeklődéssel várt program-száma következett: a rendező bizottság új elnökének: Lóky Béla dr. főgimnáziumi igazgatójának megnyitó beszéde. Okosan koncipiált és nagyon szépen megfogalmazott beszéd volt ez, valóságos székfoglaló. A nagytudomány és ékesen szóló székesfehérvári püspököknek: Prohászka Ottokár drnak néhány mélyértelmű, szellemes mondatához kapcsolta fejtegetéseit. Néhány ragyogó tételt állított föl a vallásról, a tudományról és technikáról, meg a művészetről s ezekben az emberi lélek nemesebb képzetében nyilatkozó összhangzatos együttműködéséről, majd áttért tulajdonképeni témájára: az ének és zene művelő hatásának mértékét és feltételeit állapította meg finom lélektani elemzéssel, amely még merészebben hangzó tételeinek is hatalmas meggyőző erőt biztosított. A pompás beszéd mély hatást tett a közönségre, melynek végül további szerető pártolásába ajánlotta a kulturális és humánus szempontokból egyaránt érdemes csütörtöki felolvasó-estéket, mire percekig tartó taps között az idej ciklust megnyitotta.

Szinte gyakorlati magyarázat volt e szellemes fejtegetésekhez a következő, művészi magaslaton álló szám: a dr. Eisler Mórné gyönyörű zongorajátéka. Az édes-szavu Rubinsteinnak egyik leghatásosabb, de előadásához legtöbbet kívánó szerzeményét játszotta, a „Valse Caprice” című. A tökéletesen fejlett technika biztonságával és a fogékony lélek igaz elmélyedésével, — micso-da szép érzések világába vezette hallgatóit! A szünni nem akaró taps pedig arra kötelezte, hogy ráadást is adjon. Ezt már neki a közönség soha sem szokta elengedni. A szíves fogadtatásért pedig nem az volt a hála, hogy újra játszott tehát, hanem az, hogy — Chopint játszott! Ugy képzeljük, hogy Chopint a benne lakozó isteni szikra tette nagygyá, de népszerűvé néhány ilyen, igazán megértő és igazán megértető interpretálója. Szinte fölösleges is mondanunk, hogy mekkora taps töltötte be erre a termet!

Igy megteremtődött az a hangulat, mely előkészítette a lélekbe való teljes befogadását az est fő-pontjának. A Pintér Pál kegyesrendi tanár nagyszabású tanulmánya, szabadelőadása volt ez: „Az őseMBER” című. A rendkívül gazdag téma először is azzal a veszedelemmel jár, hogy mivel rövidre fogni charlatánság nélkül nem lehet: az előadás könnyen hosszúra nyulik és — hosszadalmas-sá. Itt ennek nyoma sem volt; a közel ötnegyed óráig tartó előadás végén úgy éreztük, mintha alig 20 percig tartott volna. Mert az anyagon való feltétlen uralkodás csodálatos oeconomiájával megállapított előadás annyira könnyed, olyan közvetlen volt, hogy a mélyenszántó tudományos igazságok mint valami érdekesítő novella hatottak. Nagy-

ban fokozták az előadás élvezetességét a bemutatott, igen sikerült vetített képek, amelyek szintén maga a tudós tanár vett lemezre, összeállított és néhány ügyes, érdeklődővé nevelt tanítványával pompásan ki is színezetett. Méltán rászolgált tehát arra a tapsra, mellyel a kiváló előadást a közönség szívből honorálta.

Hanem így aztán előre is haladván az idő, a rendező-bizottság hamarosan le is vett a műsorról két igen értékes számot s azokat a következő felolvasó-estre halasztotta. Így az estét Kiss Béla és zenekara fejezte be, művészi fegyverzettséggel játszván a Tannhauser nyitányát, mellyel annyira elragadta a közönséget, hogy ráadást is kellett adniok. Akkor azután szebnél-szebb magyar dalokkal gyönyörködtették a hallgatókat, ezekkel is új, diadalmas babért tűzve koszorujokba, viharos tapsokat aratva.

A gyönyörűen sikerült est, melynek emléke bizonyára nem egyhamar fog a jelen-voltak lelkéből elenyészni, egynegyed 8 órakor ért véget.

Referens.

Debreczen világesemény előtt.

Az európai gyorsaságrekord megjavítása.

Immár bizonyos, hogy G. W. Hamel, az angol származású, de az aviatikában francia sportsman világesemény középpontjává avatja Debrecen most vasárnapi felszállásával. Európa világvárosai, London, Páris, Berlin, Bécs, Budapest, Pétervár, Róma vetekednek, hogy a jelen század legnagyobb vívmánya az aviatika egy-egy jelentősebb mozzanatának színhelyévé legyenek.

Hogy a világvárosok e versenyében Debrecen is helyet kér magának, ez nem tisztán G. W. Hamel érdeme, hanem a debreceni társadalomé, amely oly meleg szeretettel halmozza el az angol főuri társadalomnak e fiatal tagját, aki levegő meghódításának hősei névsorában első helyre küzd fel magát. G. W. Hamel, nem hivatásszerű pilóta, aki anyagi előnyökért szegődött a lég meghódítóinak sorába, őt az eszme vonza el a biztos földtől, ott állhatni a halhatatlanok között, akiknek neve nemzedékről nemzedékre száll.

A véletlen a kegyetlen sorsnak egy csapása hozta közénk: Blanchard barátja kérte, hogy helyette repüljön Debreczenben.

A jó barát azóta meghalt. A mi anyagi előny e repülésekből származhatik, az barátja családját illeti, a mi dicsőség, annak egy része Debrecen városáé, ahol a repüléseket végzi. A múlt vasárnapi repüléssel bebizonyította, hogy a jelenkor legvakmerőbb aviatikusainak egyike, mert hiszen az aviatika nemzetközi szabályai is kimondják, hogy esős szeles időben felszállani nem szabad. Hamel ennek dacára különválasztotta az uriembert az aviatikustól és felszállt élete kockáztatásával azért, hogy a közönségnek adott ígéretet beváltsa. És a debreceni közönség, amelyről oly sok kicsinyes nézet van elterjedve, zuhogó esőben, a legnagyobb türelemmel várta a felszállásokat és oly spontán módon adott kifejezést az aviatikus hősies felszállásáért, hogy Hamel nem honorálhatja másképp ezt a szeretetet, mint hogy a világ előtt bizonyítani kívánja, hogy a debreceni közönség előtt érdemes egy világeseményt bemutatni.

Hamel a nyulási nagy téren a gyorsasági világrekordot akarja megjavítani.

Hogy ez sikerülni fog-e neki, az sok mellékkörülménytől függ, de az bizonyos, hogy az egész világ sajtójának figyelme vasárnap Debrecenre lesz irányítva, hogy a fiatal aviatikus biztos szeme, erős szíve és keze képes lesz-e azt az ördögös motort percenkint, néhány száz méterrel előbbre vinni a szépséges légi birodalomban. A párisi aeroklub két bizalmi férfiával képviselteti magát és hivatalos értesítés ment a budapesti aero klub igazgatóságához is, hogy ezen aviatikai világeseménynél képviseltesse magát. A jury helyi elnökének tisztét Domahidy Elemér főispán vállalta el, aki a jury többi tagjaival fog örködni azon, hogy Hamel motorja az 1270 forgásnál többet képes lesz-e a könnyű, de ve-

széles gépet egy-egy forgásnál néhány milliméterrel előbbre vinni.

A debreceni zszurnalisztika e világeseményt mérlegelve szintén kivészi részét Hamel ünnepeztetéséből és egy ezüst serleggel tiszteli meg, mely részben a vasárnapi pompás felszállásért, részben a most vasárnap folytatandó rekordkiüzdelemért kíván kifejezője lenni a nagybecsülésnek. A szép serleg Lőkolics Artur ékszerész kirakatában látható tegnap óta.

Vérengző mulatozók.

Halálra vertek egy legényt.

Mint a debreceni ügyészségnek jelentik, véres verekedés történt tegnap Nyiradonyban. A falu több legénye került össze a korcsmában, ahol ugylátszik nem férték meg, mert verekedéssel végezték be a mulatságot. A verekedésnek egy súlyos sebesültje van, aki már utolsó perceit éli.

Tegnap este több nyiradonyi mulatókedvű legény összebeszélte, hogy egy kis kedélyes estét rendeznek maguknak a falu korcsmájában. A legények között volt Kis József 21 éves, nyiradonyi gazdálkodónak a fia is, aki a mulatság szerencsétlen áldozata lett.

Este össze is gyűltek a legények a korcsmában. A korcsmáros végigrakta az ikszlábu asztalt borosüvegekkel. És a legények ittak. A csapláros izzadt a kiszolgálásban, mire megszálta a mulatozó legényeket az ordítózó jókedv.

De mindegyik azt akarta, hogy a nótáját orditozzák el, ami miatt hevesen össze is szólalkoztak. Eközben Kis József valami sértőt talált mondani az egyik legénynek, mire ez arculitással válaszolt. A többinek se kellett riadót fujni. Mind, a hányan voltak neki estek Kisnek, akire szaporán hullott a káromkodás és az ütés.

A verekedésnek az előhívott csendőrök vetettek véget.

Az összevert legény véreben fetrengve, maradt a verekedés színhelyén, a honnan hazaszállították a szüleihez. De állapota napról napra válságosabbra vált, úgy hogy ma be kellett szállítani a debreceni kórházba ápolás végett. A szerencsétlen a koponyáján sérült meg súlyosan és epilepszia is kinozza a verekedés óta. Az orvosok véleménye szerint reménytelen a beteg állapota.

Megbízható címár csakis a Debreceni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabásu naptárt pedig csakis ugy kaphatja meg, ha a lapot járátja. Előfizetőinknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

Győzött a szerelem!

Okányi Schwartz Andor vőlegény.

Pár héttel ezelőtt megirtuk, hogy a bihar-megyei okányi Schwartzok birtokán, a pompás kastély egyik szobájában egy revolverlövés dördült el; nagy szomorúságba döntve egy nagy kiterjedésű, előkelő családot. Okányi Schwartz Andor, a család legfiatalabb, alig huszonnégyszáz éves tagja akarta magát eldobni az életet, amely hirt, nevet, vagyont, jólétet, tekintélyt, mindent kínált neki, csak éppen boldogságot nem.

Az öngyilkossági kísérlet hire nemcsak Biharországban keltett kínos megdöbbenést, — ahol az okányi Schwartz-családnak óriási kiterjedésű birtokai vannak — hanem a fővárosban is, amelynek előkelő társaságaiban nagy szerepet játszott a megnyerő modoru, szimpatikus megjelenésű fiatal milliomos.

Hetekig tartó mély szomorúság borult akkortájtban az Okányi Schwartz kastélyra s az élet-halál között lebegő fiatal ember beteg-ágyánál nemcsak a tudós professzorok állottak őrt, hanem a gyermek életéért aggódó szülői szeretet is. A gondos ápolás, de talán még inkább a mindent megbocsátó szeretet visszaadták a halálba készülő fiatal milliomost az életnek s okányi Schwartz Andor felgyógyult halálos sebéből.

Akkortájtban sokat találgatták, hogy mi lehetett az oka annak, hogy a minden földi

jóval bőven megáldott fiatal ember a halált kereste, kipattant azután a titok, hogy a boldogtalan szerelem adta kezébe a gyilkos fegyvert, mert szülei nem akartak beleegyezni tervezett házasságába. A kiszemelt menyasszony ugyanis bár gazdag leány, de nem gazdag ahhoz, hogy a dúsgazdag okányi Schwartz családba jusson asszonynak.

De ezt a vagyoni differenciát is elsimitotta az a Browning-golyó, amelylyel a fiatal okányi Schwartz Andor kiakarta oltani az életét és az előbb olyan halálos szerelemnek romantikus vége lett. A betegségből felgyógyult okányi Schwartz Andor ugyanis tegnapelőtt tartotta eljegyzését — szülői beleegyezésével — csöndes családi körben a tizenhét éves esztendő Stein Margittal, Stein Manó, köbölkúti bérlő leányával.

A szerelmes hadnagy drámája.

Agyonlőtte a szerelmesét a kávéházban.

Szegedről véres szerelmi dráma híre érkezik hozzánk, melynek hőse egy honvéddadnagy, aki a kávéházi közönség jelenlétében lőtte agyon a szerelmesét.

Mikszits Györgynek hívják a hadnagyot, aki a szegedi ötödik honvédezredben szolgált, mint hadnagy.

A mulatók természetü hadnagyot szolgáló érdekből elhelyezték Szegedről Eszékre, de azt suttogják, hogy az elhelyezésben a része van annak a szerelmi viszonynak, amelyet egy ottani feltűnően csinos masamódlánygyal Gabriella Rózával folytatott.

Az elhelyezés nagy elkeseredettséget okozott a két szerelmes szívenk. Napok óta érzékeny jelenetek közt bucsuzgattak egymástól, mígnem azután ma éjjel el kellett utaznia a hadnagynak.

— Még egyet mulatunk — szólt a leánynak — s szokása ellenére magával vitte a leányt a kávéházba.

Itt mulattak sokáig. Mikor azután a hadnagynak a vasúthoz kellett volna mennie elővette revolverét:

— *Nem leszel a másé,* — szólt s rálőtt a leányra, aki holtan esett le a székről.

A kávéházban nagy konsternációt keltett a dráma, melynek hőse a hadnagy a zavaros helyzetet kihasználva elünt. Kocsiba ült és elhajtatott.

Valószínű, hogy még más éjszakai mulatóhelyen is járt, mert csak jó későn és nagyon ittasan jelentkezett a parancsnokságnál, bejelentvén végzetes cselekedetét.

A gyilkos hadnagyot letartóztatták.

HIREK.

Egy kőművesegéd balesete.

Nagy népcsoporttal verődött össze ma reggel a Piac-utcán, a most épülő takarékpénztár palotájánál. Az épület tetőjéről lezuhant egy kőművesegéd és vértől boritva, eszméletlenül feküdt a kíváncsi nézők előtt.

A szerencsétlenül járt fiatal ember, akit Kovács Ferencnek hívnak, reggel a szokott munkaközzel fogott a dolgozóhoz. Az épület tetején akadt munkája, ahol a kéményt építette.

Azonban alig hogy hozzákezdett munkájához, váratlanul szédülés fogta el. Az állványon nem tudott hirtelen megkapaszkodni s így következtet be a végzetes szerencsétlenség.

A fiatal ember az épület tetejéről, körülbelül 10 méter magasságból lezuhant az utca közepére. Eszméletlenül, összetört koponyával feküdt a szerencsétlen ember az utca közepén, midőn munkástársai segítségére

siettek. Mentőket hívtak, akik beszállították a kórházba a szerencsétlent.

Az orvosi vizsgálat szerint a tragikus véget ért fiatal ember életbenmaradásához nincs remény.

— **A miniszterelnök utazása.** Budapesti tudósítónk jelenti: Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök ma este Hédervárra utazott, ahonnan szombaton reggel érkezik vissza Budapestre. Vasárnap este Bécsbe utazik a miniszterelnök, hogy a delegáció plenáris ülésén jelen lehessen.

— **Városi közigazgatás.** Debreczen város közigazgatási bizottsága szombaton, e hó 5-én ülést tart a városháza kistermében.

— **Abdul Hamid halálán van.** A mai reggeli lapok hírt kaptak Szalonikiből, hogy Abdul Hamid utolsó óráit éli. Ijesztően sűrű egymásutánban jönnek rá az idegrohamok és az orvosok nem bírnak vele. A volt szultán mérénylettől fél. Tegnap, mikor orvosi konziliumot tartottak felette, az egyik doktor a hallgató csövet az exszultán szívére akarta tenni. Abdul Hamid megrémült, valósággal tombolt és rikoltozott: Ne öljetek meg!

— **Széll Kálmán nyilatkozata a készfizetésről.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Széll Kálmán volt miniszterelnök a következő érdekes nyilatkozatot tette egy nála megjelent újságíró előtt, a készfizetések megkezdésére vonatkozóan:

— Miniszterelnökségem idején, teljes megállapodásra jutottam az osztrák kormányval a készfizetések megkezdése ügyében. Az illető törvényjavaslatot Lukács László akkori pénzügyminiszterem terjesztette a kabinet elé. És, ha az obstrukció meg nem hiúsítja a dolgot, a készfizetés fölvetelét az Osztrák-Magyar Bank megkezdte volna. A megállapodás, hogy a készfizetés megvalósuljon, tiszta volt. A közös megállapodásban három feltételt kötöttünk ki arra az esetre, hogy a készfizetés felfüggesztessék. Ez a három feltétel a következő volt: 1. Európai háború. 2. Európai gazdasági válság és 3. A monarchiát érintő gazdasági válság. — Egyik eset sem következett be és így semmi akadály nem volt arra nézve, hogy a készfizetést a jegybank megkezdje. De az ellenzék megakadályozta a megoldást, mert a törvényjavaslatot nem fogadta el.

— **A francia kormányválság.** A kabinetalakítással megbízott Briand miniszterelnök tegnap este hosszas tanácskozásokat folytatott a politikusokkal. Tárgyalt Brisson kamarai elnökkel, Reynauld, Laffertes és Klotz képviselőkkel. Valószínű, hogy e három utóbbi lesz a kabinet három új tagja. A miniszterelnök reméli, hogy ma este már benyújthatja a kormány listáját Fallières köztársasági elnöknek.

— **Református tanítók délutánjai.** A múlt évben oly nagy sikert aratott tanítói délutánokat a ref. tanítók segélyegyesülete állandósítani akarja. A tél folyamán öt ilyen szórakoztató délután megtartását vette tervbe. Az első délutánt folyó hó 12-én, szombaton délután 5 órakor tartják meg a Royal disztermében. A részletes műsort később fogjuk közölni. Csak méltányolni tudjuk derék tanítóink vállalkozását s azt a nemes buzgalmat, melylyel segélyegyletök alaptökéjének gyarapításán fáradoznak. Bizonyára a nagy közönség is rokonszenvvel fogadja e vállalkozást s a múlt évinél is tömegesebben keresi fel e délutánokat, hol 50 fillérért valódi műveltségben részesül s amellyel a jótékonyaság oltárán is áldozni.

— **Egy városi ház története.** A mai tanácsülésén érdekes ügy került tárgyalás alá. Ez pedig a Piac-utca 11. számú ház vételára, amelyet tudvalevőleg még nem fizetett ki a város, hanem fizeti a vételár után a kamatokat. Most azután felmerült az a kérdés, hogy a körülbelül 150,000 korona összegét most fizesse ki a város ne az év végén

s hogy miután a költségvetésben nincs fedezet, függő kölcsönt vegyen fel a város. E tekintetben véglegesen a mai tanácsülésen nem határoztak.

— **A pápa és a halottégetés.** Kissé hihetetlenül hangzik az a hír, amelyet most vatikáni körökben kolportálnak. Arról van szó, hogy Pius pápa hajlandó végre feladni a katolikus egyháznak eddigi ellenállását a halottégetés ellen. A Szentszéknel egy rendeleten dolgoznak, amely állítólag megengedi azt, hogy a katolikus lelkészek jelen legyenek az elégetett halott hamvainak temetésénél.

— **Munkásünnep Blaha Lujzával és Szávay Gyulával.** A magyarországi munkások rokkant és nyugdíjgyetének veszprémi egyesülete tízéves fennállása alkalmából vasárnap, november 6-án emlékünnepet rendez, mely két részben a veszprémi nemzeti színházban fog lefolyni. Az egyesület a délelőtti ünnep díszbeszédének megtartására Szávay Gyulát, az esti ünnepély műsorában való részvételre pedig S. Blaha Lujzát kérte fel. Mindketten szívesen vállalkoztak.

— **Az ecsedi lóp megint kigyuladt.** A budapesti hírhedt Zucker-féle Nagymező-utcai füvegraktárnál az ecsedi lóp gyuladt ki többször. Ez is valóságos örök mécses. Most ismét jelentik Szatmárról, hogy az ecsedi lóp több mint 300 hold területen kigyuladt és a pusztító elem oly elementáris erővel tört ki, hogy a hatóság a szó szoros értelmében tehetetlen vele szemben. A környékbeli falvakban a pánik leirhatatlan.

— **A világitási vállalat új gépje.** A világitási vállalat 280,000 koronáért egy 1500 lóerejű villamfejlesztő gőzturbinás gépet óhajt beszerezni, amelyre a fokozottabb villamosfogyasztás miatt szükség van. Miután a gép beszerzése s a beállítási munkálatok legalább 9 hónapot vesznek igénybe, a tanács sürgősen adja ki s ugyanakkor a tervezet másolatát és kiírási munkákat az ügy sürgősségére hivatkozással, megküldi a kereskedelmi miniszternek is.

— **Esperanto felolvasás** lesz e hó 13-án délelőtt 10 órakor a városháza nagytermében, mely iránt a debreczeni esperantisták körében nagy az érdeklődés.

— **A szeszfogyasztási adóhérlét** ügyében a város még mindig nem tudott a kincstárral megegyezésre jutni. A mai tanácsülés határozatából kifolyólag azután a tanács felír a miniszterhez, hogy a jelenlegi 320 ezer korona bérösszegnél, a jövő 3 évre hajlandó évenként 5000 koronával többet fizetni, tehát évi 325 ezer koronát. Kérdi a minisztert, hogy a szerződés megkötésével a debreczeni pénzügyigazgatóságot bizza meg.

— **Katonai utóállítás** lesz e hó 5-én délelőtt 9 órakor a Pavillon-laktanyában.

— **Koleragyanus uszályhajó.** Bécsből jelentik: Bécsben, a Ferenc József-kórházba bevitték egy hajóst, akin koleragyanus tüneteket állapítottak meg. A matróz azt mondta, hogy már nyolc napja beteg és tegnapelőtt a 65047. számú uszályhajón szolgált, amely Budapesten van. A rendőrség megállapította, hogy az uszályhajó az Árpád-utcánál áll és intézkedett elkülönítése és fertőtlenítése iránt.

— **Debreceni közbérlőhid szabályrendelete.** Az ipar és kereskedelmi kamaránál Stegmüller Árpád ipari osztályelnök vezetésével tegnap az érdekeltség vitatta meg a városi közbérlőhid szabályrendelet módosításának tervezetét. Az értekezlet több irányban módosítást kíván, főleg a tervezett díjemeléseket, bármily legkisebb mérvűek legyenek is, a husdrágaság aggasztó idejében igen veszedelmesnek találja. Számos javaslatot tesz továbbá a vágóhid-használat módozatai tekintetében is. Továbbá javaslatba hozza az értekezlet, hogy a debreceni közbérlőhid nagy költséggel tervezett és legközelebb megvalósítani szándékozott átalakítása helyett némi költség többlettel egy külön új sertés-vágóhid létesíttessék, a mostani vágóhid pedig a

szarvasmarhák vágására tartassék fenn. Ezáltal Debrecen város közbérlőhid berendezései hosszú évtizedekre megfelelően kiegészülnek és magára a város pénzügyi érdekeire sem volna e megoldás hátrányos.

— **Brunner Lajos** november elseje óta a Hatvan-utca 2. szám alatt lakik.

— **Agyonverték a haragosok.** Budapesti tudósítónk jelenti: Tözér Lajos feretegyermi lakos izgága természetü ember volt és az egész falu népét magára haragította. Ma este a haragosok tízenegyen összebeszéltek és éjjel, amikor Tözér hazafelé igyekezett, az utcán agyonlították. A gyilkosokat elfogták.

— **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Értesítetnek a t. tagok, hogy a Deák Ferenc és a Kápolnási-utcai izr. templomban az iszentszék — további rendelkezésig — következő időben fog kezdődni: Péntek este negyed 5 órakor, szombaton délelőtt 9 órakor, délután fél 4 órakor, köznapokon reggel fél 7 órakor, este fél 5 órakor.

— **Megőriült miniszteri fogalmazó.** Budapesti tudósítónk jelenti: Dr. Rónay György kereskedelmi miniszteriumi segédfogalmazón már napokkal előbb észrevette a környezetét, hogy szavaiban és tetteiben nem normális. Ma délelőtt kitért rajta a teljes elmezavar. Hollán Sándor miniszteri tanácsos vette észre a még fiatal tisztviselő tragikus állapotát. Rónay dr. ugyanis dühös hangon kiutasította szobájából Hollánt, aki erre értesítette a megzavarodott elméjű fogalmazó édesapját, aki szintén a kereskedelmi miniszteriumban tisztviselő. Rónay Györgyöt kiszállították a lipótmezei tébolydába.

— **Öngyilkos tanuló.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Ma este Husz József szegedi kereskedelmi iskolai tanuló szívenlőtte magát. A mentők haldokolva szállították a kórházba. Öngyilkosságának oka reménytelen szerelem.

— **A mai nap halottal.** A mai nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalhoz: Jámbor Imréné református 50 éves, Pázmándi Erzsébet római katolikus 1 napos, Gerő György-izr. 14 hónapos.

— **Pliis és vadász kalap** ujdonságok Lengyel Samunál, Piac-u. 43.

— **A homokkerti ref. olvasó egyesület részvényei.** A homokkerti olvasóegyesület részvényeinek 1910. július 24-én megtartott harmadik kisorsolása alkalmával a következő részvénytársak huzattak ki: 794, 362, 683, 964, 270, 169, 377, 145, 532, 105, 802, 199, 318, 741, 563, 663, 681, 569, 610, 394, 135, 357, 216, 580, 231, 410, 252, 487, 78, 324, 158, 340, 746, 531, 486, 193, 260, 745, 717, 777. Az olvasóegyesület választmányja legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy a kisorsolt részvények darabja 1910. november 25-től kezdve 5 koronájával beválthatók Kozma Lajos egyleti pénztárosnál.

— **A legszebb férfi kalapok, elismert legjobb szabású férfi ingek és feltűnést keltő szép nyakkendők nagy választékban Frank Testvéreknél, Piac-utca 50., vármegyeháza mellett.**

— **Hunnia képei szépek! Hunnia képei olcsók! Hunnia képei tartósak! Hunnia levelezőlapjai szenzációsak olcsóságban és kivitelben! Hunnia műterem a PIAC- és CSAPO UTCA SARKÁN az utcai oldalon van! Hunnia modern berendezésű fényképészeti és festészeti műterem!**

— **A Polgári Takarékszövetkezet** Piac-u. 73., a 15-ik évtársulatra már a mai naptól kezdve igen olcsó heti befizetésekkel minden levonástól ment könnyen törleszhető kölcsönöket folyósít.

— **Dívatos női, férfi, gyermek zsebkendők, harisnyák** óriási választékban Kardos Lászlónál Kossuth-u. 9. Folyton ujdonságok.

— **A kékre festett kirakat** mai hirdetését a közönség szíves figyelmébe ajánlom.

Fog-Krém

KALODONT

Szájviz

Törvénykezés.

Felmentett tolvaj. Hentes Bálint 48 éves mikiépérsi lakos lopással vádolva állott a bíróság előtt. Hentes ellen azért tettek feljelentést, hogy a mult évben álkulcsal behatolt Deczki Lajos mikiépérsi lakos lakásába és egy szekrényből 355 koronát ellopott. Vádlott tagadta, hogy ő követte el a lopást, amit a bíróság sem tudott rábizonyítani, miért is Henteset felmentették.

Brutális szabómester. Forián Gábor 38 éves derecskei szabómester folyó évi május 8-án összeszólalkozott Vincze Teréziával. Idős Molnár Sándorné közbelépett, hogy lecsillapítsa őket, mire a felbőszített Forián a 63 éves öregasszonynak esett, a földre terte és összerugdosta, minek következtében Molnárné súlyos sérüléseket szenvedett. Forián Gábor ellen súlyos testi sértés miatt emelt vádat, a kir. törvényszék és ma tárgyalta a büntügyet. Vádlottat a bíróság büntetésnek mondotta ki és egy havi fogházra ítélte. Az ítéletet az elítélt megfellebbezte.

Vérengzés a korcsmában. Grendolf János egykei lakos folyó évi június hó 19-én Kovács József ottani lakos barátjával együtt mulatoztak a község egyik korcsmájában. A mulatozók, természetesen az, alaposan beszéltek és folyt a nagy vitatkozás. De valamin nem tudtak megegyezni. Egyik sem akarta engedni a maga igazát, ugyannyira, hogy heves összeszólalkozás támadt közöttük, melyben egyikük sem válogatta meg nagyon a szavakat. Végre Grendolf János előrántotta bicskáját s Kovácsot a vállán, mellén és az arcán súlyosan megsebesítette. Kovács feljelentette Grendolf Jánost a debreceni kir. törvényszéken, mely ma tárgyalta a büntügyet Hoffmann József táblabíró elnöklete alatt. Vádlott tettét töredelmesen beismerte és azt hozta fel mentéségre, hogy ittas állapotban követte el. A bíróság, az enyhítő körülmények figyelembe vételével, Grendolf Jánost hat heti fogházra jogerősen elítélte.

Termenytőzsde.

öbvarcz E. debreczeni bizományos távirat' jelentése.
Budapest, 1910. nov. 3.

Készaru változatlan.

1910. októberi buza	—
1911. áprilisi buza	10.54—55
1910. májusi buza	—
1910. októberi rozs	—
1911. áprilisi rozs	7.72—72
1910. májusi rozs	—
1910. októberi zab	—
1911. áprilisi zab	8.35 36
1911. májusi tengeri	5.53—54
1910. szept. tengeri	—
1910. apr. tengeri	—
1910. augusztusi repcze	—

Legjobb és legszebb
Czipők Daniel czipő
TELEFON 501
Jólnar Debreczen,
Piac u. 49. postával szomban.

A Fischer-házban

kiadó a jelenlegi Fonciere biztosító emeleti helyisége, 4 szoba, előszoba

1911. május 1-re.

Viegenulobal

Győrfl Testvérek
 uridivat-, kalap- és fehérnemű üzlete
 Placc-utca 30. Dréber sörözőkkel szemben.
Őszi ajándékok
 az összes uridivat cikkében és
 pipereárúban.

Regény-csarnok.

Sötét titok.

Irta: **Stevenson Róbert.**
(Folytatás.)

Hyde, aki életéért remeg, egészen új fogalom volt előttem. Mikor megírta és elküldte a levelet, melyben Yekyll nevében arra kérte Lanyonit, hogy vigye el magához a fiókot, amelyben az italhoz szükséges szerek voltak letéve, bezárkóztott szobájába és nem bocsátott be senkit sem maga elé. Sötét gondolatok foglalkoztatták magányában és mondtam hogy minden eszméje a pokolnak is becsületére vált volna. Étlen és szomjan töltötte a nap hátralevő részét, nem mert csöngetni, mert attól tarott, hogy nem lesz ura örült indulatának és megöli a belépő pincért. Mikor eljött az est, az ajtó nyílásán keresztül ráparancsolt a bérszolgára, hogy rendeljen a számára zárt hintót, amelyben ülve elhajtotta a vendéglőből.

Készakarva beszélek róla harmadik személyben, mert bátran állíthatom, hogy „ő” nem volt semmiféle tekintetben „én”. Ebben a szörnyetegben a pokolnak ezen a földre tévedt démonjában alig volt emberi vonás; csak gyűlölete és rettegése volt emberi. Mikor azt hitte, hogy a kocsis gyanakszik, egy utcasarkon kiszállott, kiűzette a kocsis, és gyorsan odább állt. Furcsa öltözete miatt sokan megnézték az éjjel járó-kelek közül, de olyan fenyegető volt arcának kifejezése, hogy megszólítani senki sem merete. Egyszer megállította egy asszony és megkínálta virággal, de alig nézte meg jobban, rémült felkiáltással elszaladt. Valószínűleg azt hitte, hogy maga a Sátán jelent meg előtte.

Mikor Lanyonnál italom segítségével újból Yekyll lettem, nagyon fájdalommal érintett az a rettegés, melyet régi barátom arcán láttam kifejezve; de mi volt az ahhoz a lelki kinhoz képest, mely egész alkalomat a megelőző órákban eltöltötte. Az akasztófától rettegtem s életemért remegnem.

(Folyt. köv.)

Nyíltér

**Csenevész
gyermekeket**

mindig megment a SCOTT-féle Emulsió, mely a közönséges csukamájolajjal ellentétben valóságos csemege és a tejnél is könnyebben emészthető. Ezenkívül sokkal hatékonyabb, mint a közönséges csukamájolaj. Az üdvös hatás az első egy-néhány adag után mutatkozik, oly nagy az alkatrészek tisztasága és hatása. A

Az Emulsió vételénél a SCOTT-féle eljárás védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni. Utánzatoktól óvakodjunk.

SCOTT-féle Emulsió

harmincegy év óta növeli sikeresen a gyermekek erejét, tökéletes egészséggel áldja meg őket és virágzáshoz és fejlődéshez segíti. Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f. Kapható minden gyógyszerertárban.

Szőlő-oladás.

Csemegének és felkötni való

eladó mázsaszámra és kicsiben

Poroszlay Lászlónál

Debreczen, Hunyady-utca 3. sz.

„Gyöngyvirág Crème“

Az arokrémek gyöngye!

Bzeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. **Sí-mává, lebberré és árdóvá teszi az aróbőrt!** Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való krème nem zsíroz, míg az éjjelre való zsíroz. Egy tégely ára 1 korona.

Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó” című gyógyszerertárban, **DEBRECZEN.**

1697—1910. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. járásbírósnak V. 2455/2—1910. számú végzése folytán közhírré tételük, miszerint Szabó Gábor tiszacsegei lakos részére debreczeni lakostól 346 kor. 90 fillér tőke, ennek 1909. év szeptember hó 5. napjától számitandó 5%, kamatai és az eddig összesen 86 kor. 20 fill. perköltség erejéig 1910. évi augusztus hó 6-án bíróság felülfoglalt és 795 koronára becsült házibutorok, egy tűzmentes szekrény és zongorából álló ingóságok **1910. évi november hó 11-én délelőtt 10 óraker** kezdetét veendő és Rákóczi-utcán 8. sz. a. Végk Gyula 102 kor. 56 f. tőke követelése és jár. Varga és Vass cég 250 kor. tőke és jár. Hegedüs Emil 117 kor. tőke s jár. Pannónia 161 kor. tőke s jár. Uszkay Károly, Grünfeld Adolf és fia cég 251 kor. tőke s jár. a Debreczeni ügyvédi kamara 60 kor. tőke s jár. Varga és Vass cég 150 kor. tőke s jár. Aszmann Ferenc 49 K 02 f. követelése és jár. végre a Szabolcsmegyei takarékpénztár 400 kor. tőkekövetelése és jár. kielégítése végett is megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik. Debreczen, 1910. évi október hó 24-én. **Török Péter** bírói kiküldött.

A Bóni gyártelep

és mezőgazdasági r.-t. **NYIRBÁTOR,** ajánlja legjobb minőségű

mosó-szappanát

és pedig: **Bóni szinszappant, Szegedi házi szappant, Csont szappant, Debreczeni fajta szappant** továbbá kis üstön főzött **5 éves legjobb minőségű borpárlatot.**

Szépség,

szépség a jó izlés követelménye.

- Matild krém
- Matild arckenőcs
- Matild szappan
- Matild powder

Méregmentes szépségkészítmények hatásuk meglepő, levesznek minden szeplőt, májfoltot stb. a bőrt finommá, 5 perc alatt fehérré teszik. Tessék megpróbálni, ha nem használ, árát minden k.buvó nélkül visszaadom.

Kun István gyógyszerész.

Kapható minden gyógyszerertárban és drogueriában. Főrtár: **Tóth Béla** utóda **Kubek** gyógyszerész-nél (Tiszapalota) és **Jósa és Jóna** droguerijában.

Megnyílt! Megnyílt!

Uj Női Confectio üzlet Uj

→ Csapó- és Rákóczi utca sarkán. ←

Saját érdeke mindenkinek **Őszi és téli**

Női-, Leányka- és Gyermekek Felöltőket

Szatmári János

női szabó üzletéből szerezze be.

Bevásárlásnál sok pénzt takarít meg.

Divat barcent, Flanel pique stb. legjobb, legújabb mintalegnagyobb választékban ajánl

Balczár János

szőrdő

Bystrel, Neustadt mellett

*/Mettur, Csehország.

Szállít egyuttal legjobb és legolcsóbb árban **vásznat canvaszt, zophirt, grádlit, inleitet** és minden szövőárut.

Mintát bérmentesen.

Magyar levelezés!

Kontsek Géza

Nizzai virágcsarnoka

készíti a legremekőbb élővirág és művirág sirkoszorukat — **nemcsak a legelőkelőbb izlésben, hanem a legolcsóbban is.**

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Levelezés.

Pall! Legyél nyugodt, én a körülményekhez képest jól vagyok és alig várom azt a percet, hogy ismét viszont láthassalak. Csak te se csüggedj el miattam, bizzál az Istenben. Pá, ölel Tusid.

Férjhez mennék olyan középkorú úri emberhez, kinek hűséges, odaadó felesége lennék. Irjon e lap kiadóba »30 és 40 közötti« jellegére.

Betöltendő.

Egy 13-14 éves fiú küldőnevezni felvételt kiadóhivatalunkban.

Házmosternek gyermektelen házaspár, kik motor kezeléshez is értenek, Fischer Adolf Piac-u. 61. szám alatt jelentkezhetnek.

Óvodáképes szikvizgyári elárúsító felvételt. Honvéd utca 16.

Adás-vétel.

Ha nincs pénze és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiú öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon.

Csemege szőlőt szállít bármily mennyiségben 5 kilós kosarakban Darvas Miksa szőlő kivitele. Telefon 294.

Budapesti Férfi szabó

készít divatos szabásu

öltönyöket 40-50 koronáig.

DEBRECZEN, Sas-utca 4 szám.

Ha olcsón akar ruházkodni úgy vásároljon **Schwarz Salamon** cégnél Simonffy-utca 2. Váray mellett. Nagy választék mindenféle ruhakelmékben, karohetekben, kész ruhák, pongyolák, női kabátok szörme bokban rendkívül olcsó árak. Czimre tessék ügyelni.

Őnt is érdekli! Megérkeztek divat-, férfi- és nőifelöltők és télikabátok, legolcsóbban kaphatók heti vagy havi részletfizetésre, Kohn Hermann utóda **Xempliner Arthur**, Hatvan-u. 17. részlet nagyáruházában.

Cséplő garnitúrákat veszek és eladok. Ehrenreich Sámuel Széchenyi-utca 44.

Egy egész új varrógép elköltözés miatt olcsón eladó. Cím a kiadóban.

Madó gázcsövek, gázlusterek, udvarba való akasztós lámpa, gázmotor. Czim a kiadóba.

Lakás.

Egy csinosan butorított szoba két ur részére külön bejáratú előszobából, november 15-től kiadó Miklós-utca 11. sz.

Különféle.

28 krajcárért fejel férfi vagy női harisnyát **Benyáts Emil** villanyerőre berendezett harisnyagyára, Debreczen, Tisza-palota.

Egy pince helyiség száraz, betonoz, a Piaczon, raktárnak azonnal kiadó. Czim a kiadóba.

Óvd a feleséged.

A képekonyvot nagy gyermekáldás ellen az éjjeli órák közönségével teljes nővel, diákrió mellett küldi 30 fill. magyarázó bélyeg elérésben

Frau A. KAUPA,
Berlin Sw. 259.
Lindenstr. 51.

Szegénysorsu

nők és férfiak biztos kereset-
hez juthatnak.

Czim a kiadóban!

„Kollárit” börlemez

a jelenkor legjobb tetőfedő és elszigetelő lemeze.

Egyedlárúsító Debreczen és vidékére
Mező Ármín

fakereskedő Wesselényi-tér 6. Kartelen kívül.

Vigyázz **Vigyázz**
kékre festett kirakat! kékre festett kirakat!
Üzlet átadás.

Tisztelettel értesítem Debreczen város és vidéke közönségét, hogy Kossuth- és Battyányi-u. sarkán fennálló **Kékre festett kirakat** cím alatti fiók üzletemet, fiam ifj. Molnár Lukácsnak, ki sok éveken át munkatársam volt, nekik rövid idő múlva átadom, ennélfogva ezen fiók üzletében lévő összes áruimat, mérsékelt árban ajánlom tisztelt ve-
vőimnek.

Molnár V. J. és Társa
cégtulajdonos Molnár Lukács

Köszén és tűzifa árjegyzék.

100 kg. száraz vágott fa	K 2 40
500 „ „ „ „	„ 11.—
100 „ szalon porosz köszén	„ 4.40
100 „ darabos kocsz	„ 4 20

házhöz szállítva.

Gabányi Sándor Csapó-u. 28. sz.

Telefon 449.

Egy igen csinos

kis terjedelmet elfoglaló rendkívül jó

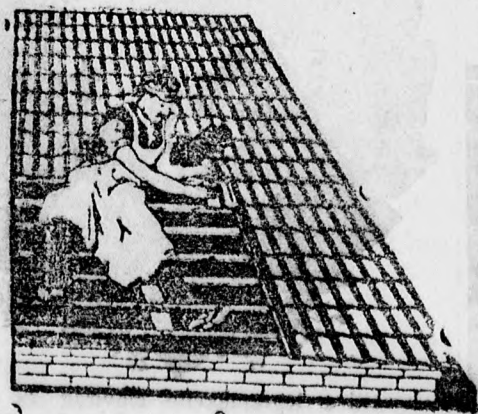
légszeszmotor

4 lóerőre, rezerva hengerrel és dugattyúval

igen olcsón eladó.

Czim a kiadóhivatalban.

Az építető és építő közönség figyelmébe.

Már sokan tudják hogy ajánlatos az építkezésnél a Karczagi Agyag ipar termékeivel is költésérvetést csináltatni, mivel a karczagi géposzerép könnyűségénél fogva olcsóbb tetőszerkezetet igényel, ugyanis míg a kézi cserép csak 15-16 cm. széles és súlya drb.-ként 1'30-1'40 kg. addig a géposzerép 17 1/2 cm. széles és súlya drb.-ként 1'30-1'35 kg. tehát 10-12 %-al könnyebb, kézi cserépből szükséges 43-45 drb. súlya 55-63 kg. addig □ méterenként, gép cserépből szükséges 36 drb. súlya 46 kg. És után az arány még rosszabb, mivel a kézi cserép 20-25 % vizet vesz fel tehát eső után négyzet méterenként 70-80 kg. súlyu lesz addig a géposzerép csak 8-9 % vesz fel és így négyzet méterenként 50-51 kg. lesz. A nyers falazati téglával mivel azokat 1/2 %, 1/4 %, 1/8 %, 1/16 %, nagyságba is készíti fenti gyár, szép falat kapunk, melynek fentartására sem kell gondolni. A vevő közönség kényelmére a helybeli fakereskedésekben raktárt létesítettünk, de megrendelhető gyártmányaink gyárvezetőségünkönél is vagy a legközelebbi tulajdonosnál.

LÓWI ARMIN

Karczagi agyagipar tulajdonosnál, Széchenyi utca 23.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49. a főpostával szemben.